

HOMO OECOLOGICUS ALAPÍTVÁNY

IFJÚSÁGKUTATÁS

BUDAPEST, 2019. SZEPTEMBER 14.

1.Előszó az ifjúságkutatáshoz

A jövő társadalmának építőkövei a fiatalok, fiatal felnőttek köre. Ugyanakkor egy adott helyi társadalom, hosszútávon fenntarthatóvá tudja tenni települését, e korosztály megtartása napjainkban komoly megküzdési stratégián megy keresztül.

Az iskolarendszer átalakulása, a szakképzési rendszer folyamatos változása, a munkanélküliség, a szegénység, illetve az új típusú társadalmi problémák megjelenése mind erős hatást gyakorol a fiatalokra, melyeket még tovább erősít az Európai társadalmi normák megrendülése és a normaszegés értékének emelkedése.

A társadalmi változások mellett a településtípusok között is változásokat láthatunk, melyek kihatást gyakorolnak a városi vagy/és falusi fiatalok körében.

A fiatalok identitása, egyéni életútja már igen korán válságba kerül, megoldásokat és hathatós beavatkozásokat igénylő módon.

„Az EU ifjúsági stratégiájának végrehajtásáról” című dokumentum az alábbiak szerint foglalja össze az ifjúságról szóló helyzetet 2018-ban:

„A fiatal európaiak az első áldozataik az oktatásba és a kultúrába való befektetés hiányának, a munkanélküliségnek és a szociális szolgáltatások csökkentésének. Ennek következtében a legtöbbször fél a jövőtől, és úgy érzi, hogy feláldozták őt a gazdasági érdekek oltárán. A számok magukért beszélnek. Jelenleg az Európai Unióban a 18 és 24 év közötti fiatalok egyharmada a szegénység vagy a társadalmi kirekesztés kockázatának van kitéve⁽¹⁾. 2016-ban az EU-ban a fiatalok munkanélküliségi rátája (15-24 éves korcsoport) 18,7% volt a 2008-as 15,6%-hoz képest. Az euróövezetben a fiatalok munkanélküliségi rátája még mindig meghaladja a 20%-ot. Továbbá a NEET-fiatalok⁽²⁾ aránya az EU-ban 15,6%, szemben a 2008-as 14,2%-kal⁽³⁾. Ezen túlmenően sok foglalkoztatott fiatalnak óriási kihívásokkal kell szembenéznie, például a bizonytalan munkakörülményekkel, a bérek, a stressz és a szerződés hossza tekintetében. A fiatal európaiaknak néha nagyon nehéz a társadalom részének érezniük magukat. Akár alkalmazásban állnak, akár nem, a fiatalok iránti bizalom hiánya például a hitelkérelmek elutasításához vezet. Ennek következtében csalódottságuk egyre nő, és a fiatalok kirekesztettnek érzik magukat. A társadalmi kirekesztés súlyos negatív hatással van a fiatalok életkörülményeire, polgári szerepvállalására, érzelmi életére és egészségére.”¹

---

¹ Forrás: http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2018-0162_HU.html

2. Kutatási feladat

Az önálló ifjúságkutatás célja volt felvázolni Cegléd aktuális ifjúságszociológiai helyzetképét, állapotát. A kutatás alapjául egy olyan komplex, az ifjúságot érintő online anonim kérdőív szolgált, amely számos az érintett korcsoportot érintő problematikát, élethelyzetet, állapotot és szubjektív percepciót tartalmazott, többek között a szabadidő eltöltése, az elégedettség, a személyes jövőkép, vagy a városhoz való kötődésnek a kérdéseiben.

Az online kérdőíves kutatás célcsoportja a város alap-és középfokú oktatási intézményeiben tanuló 13-18 éves korcsoport volt. A kérdőív online alapú, önkitöltős kérdőíves felmérés volt, amelyek alapegységként az iskolai osztályok voltak.

Az online ifjúságszociológiai kérdőív tartalma több körös egyeztetésen esett át. A kérdőív alapjául szolgáló tervet a Homo Oecologicus Alapítvány munkatársai állították össze, azt követően szakmai szempontból az Önkormányzat munkatársai, adatvédelmi szempontból pedig az Önkormányzat hivatalos GDPR szakértője véleményezték. A kérdőív előkészítése során talán a leginkább meghatározó törekvés volt, hogy a kérdőívet kitöltő tanulók személye ne lehessen beazonosítható – ez indokolta az Önkormányzat hivatalos GDPR szakértőjével történt egyeztetést. Az online kérdőíves felmérés iskolai körülmények között rendben és az eredetileg tervezett keretek között zajlott le.

2.1 A kutatás által érintett populáció

Teljes populáció: a város közoktatási intézményekbe járó diákok száma: 6274 fő tanuló.²

Érintett osztályok száma: 176 osztály (33 általános iskolai osztály; 143 középiskolai osztály).

A tervezett mintába közel minden második osztály került be.

2.1.1 Az ifjúságszociológiai felmérésbe bevont ceglédi közoktatási intézmények:

- Ceglédi Táncsics Mihály Általános Iskola
- Várkonyi István Általános Iskola
- Ceglédi Református Általános Iskola és Óvoda
- Szent Kereszt Katolikus Általános Iskola és Óvoda
- Losontzi István Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium
- Ceglédi Kossuth Lajos Gimnázium
- Ceglédi SZC Közgazdasági és Informatikai Szakgimnáziuma

---

² Az adatot az Önkormányzat biztosította számunkra.

- Ceglédi SZC Unghváry László Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
- Ceglédi SZC Bem József Műszaki Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája
- Török János Mezőgazdasági és Egészségügyi Szakgimnázium és Szakközépiskola
- Gubody Ferenc Szakképző Iskola
- Patkós Irma Művészeti Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola

2.2 Az ifjúságkutatás időbeli ütemezése:

1. A kutatás előkészítése (az online kérdőív kialakítása, egyeztetése az önkormányzattal; a kérdőív online formátumban történő programozásában való közreműködés; az érintett oktatási intézmények vezetőinek és a kérdőívek iskolai kitöltésében segédkező informatika tanárok tájékoztatása) – 2019. április 5. – 2019. május 13.
2. Az online adatfelvétel (az érintett korosztályok iskolai körülmények között az informatikai termekben töltötték ki önállóan, de pedagógusi felügyelet mellett a kérdőívet) – 2019. május 15. – 2019. június 15.
3. A kitöltött kérdőíveket összesítő adatbázis feldolgozása valamint az ifjúságkutatás eredményeit összegző zárótanulmány elkészítése – 2019. július 1. – 2019. szeptember 10.

2.3 Az ifjúságkutatás során keletkezett kutatási minta

Összesen 930 tanuló töltötte ki az online ifjúságszociológiai kérdőívet iskolai körülmények között pedagógusi felügyelet mellett.

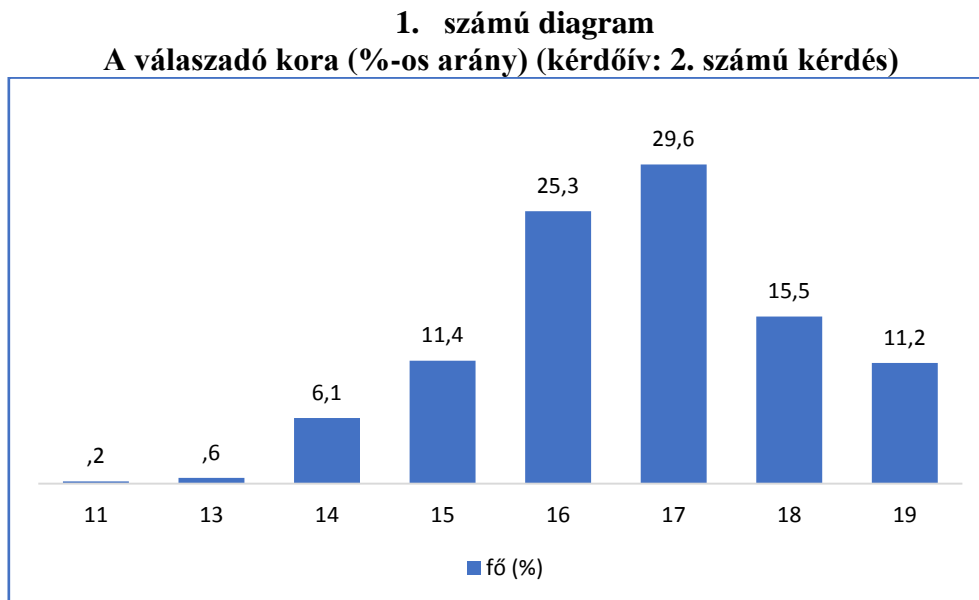
3.A ceglédi ifjúságkutatás 2019 tartalmi szintézise

A Cegléden végzett ifjúságkutatás eredményei tartalmi és értékalapjaiban nem tér el a 2016-os országos ifjúságkutatási eredmények főbb vonalaitól. Minden esetben megállapítható - a fiatalok helyzete összességében bizonytalan, többnyire jövőkép nélküli, szabadidejükkel gyakran nem tudnak mit kezdeni, nem tudják kezelni a konfliktusokat és szembejövő problémákat.

A kutatásban 60 kérdést tettünk fel a válaszadó fiataloknak, melyek könnyen és egyértelműen kitölthetőek voltak a számukra. A kutatásban az egyéni és társadalmi értékekre voltunk kíváncsiak városi, közösségi kontextusban.

3.1 A kutatási minta nemi, korosztályos adatai; a családi háttér és kapcsolatok

Kutatásunkban 930 fő vett részt, melyből 436 fő fiú és 485 fő lány. 9 fő válaszoló nem jelezte a nemét. A válaszadók 48,1%-a Cegléden élő, középiskolába járó (88,2%), többségében - 41,4% - teljes családból (anya, apa és egy vagy több testvér) származó fiatal. A válaszadók között e formából származó fiatalok mellett dominánsabban jelent meg a csak egy-egy szülővel élő és a többgenerációval élők köre is.

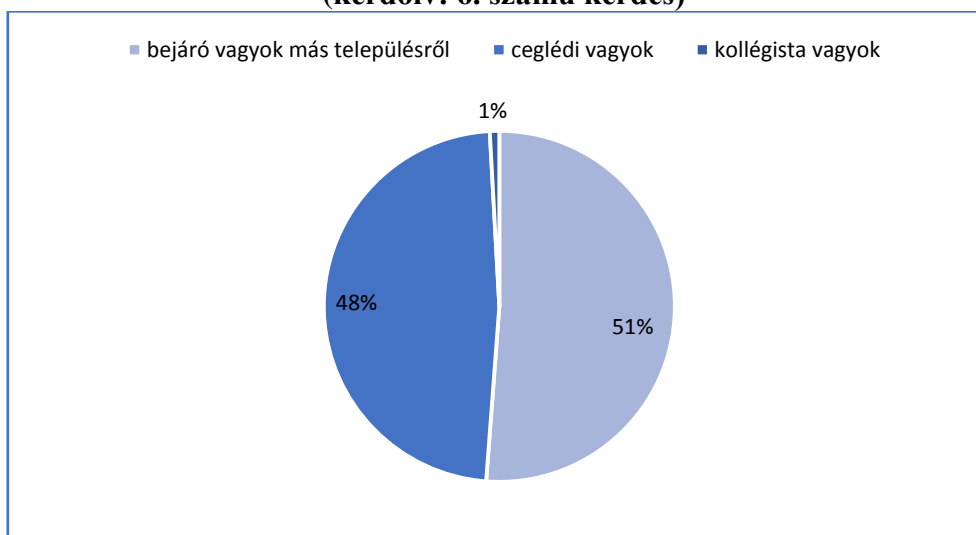

Forrás: Ifjúsági kutatási egység – Szociális Térkép (Cegléd) 2019.

Laki, 2019.

A válaszadó fiatalok dominánsan a 16-18 év közöttiek köréből kerültek ki (összválaszadó 70,4%-a), és 51%-ban más településről bejárók.

2. számú diagram
Iskolába járás – lakhely (%-os arány)
(kérdőív: 6. számú kérdés)

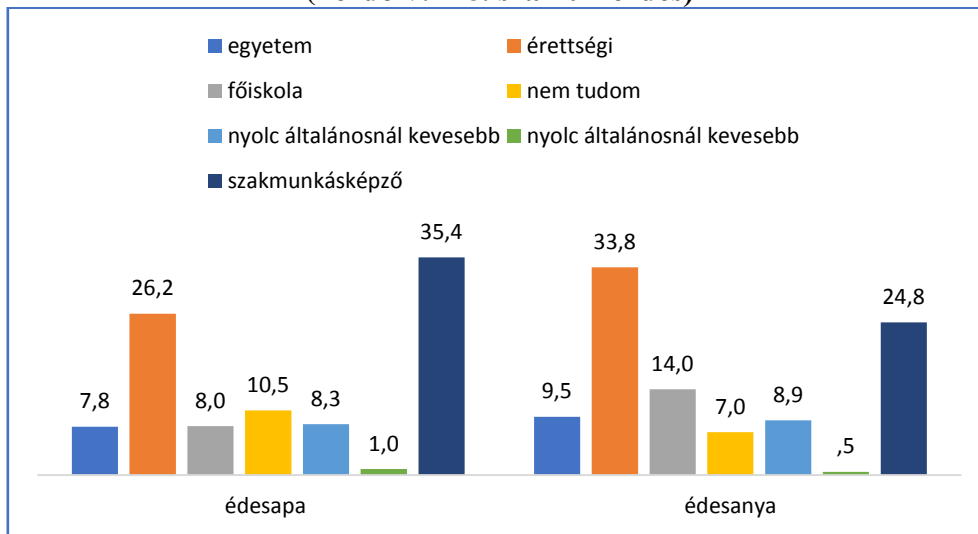
Forrás: Ifjúsági kutatási egység – Szociális Térkép (Cegléd) 2019.
Laki, 2019.

A válaszadó fiatalok szülei jobbra inkább más településen vagy Budapesten dolgoznak. Amíg az apák 44,5%-a más településen (de nem Budapesten!) dolgozik inkább, és csak 27,8%-a Cegléden, addig az anyák 41,4%-a dolgozik helyben és 35,3% más településen (nem Budapesten). Ez azt mutatja, hogy a nők – családjuk, gyermekük vagy gyermekeik miatt – a helybeli vagy közelebbi környékbeli munkahelyeket részesítik előnyben.

A fiatalok szüleinek iskolázottsága igen eltérő képet mutat. A válaszadók több mint 1/3-nak (35,4%) szakmunkás végzettsége, míg kevesebb, mint 1/3-nak érettségije (26,2%) van. Egyetemi és főiskolai, azaz felsőfokú végzettsége összesen 15,8%-nak van. Ez az országos átlagnak megfelelő, napjainkba jellemző tendenciát tükrözi.

Itt kell megjegyezni, hogy bizonyára döntően befolyásolja a ceglédi fiatalok egyéni életútját is az a tény, hogy a szülők milyen iskolázottsággal rendelkeznek, illetve, hogy mi jellemzi a foglalkoztatottságukat.

3. számú diagram
Édesapa és édesanya legmagasabb iskolai végzettsége? (%-os arány)
(kérdőív: 7-8. számú kérdés)

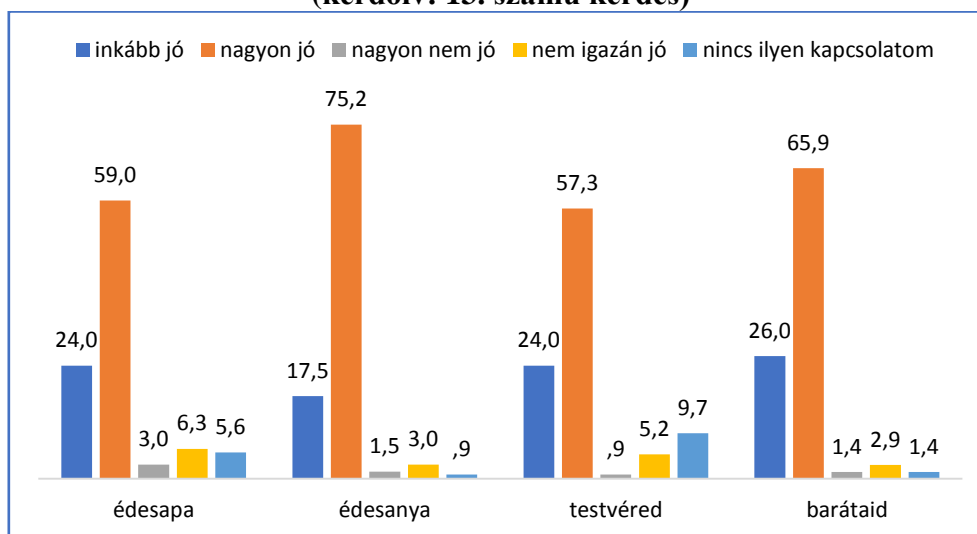
Forrás: Ifjúsági kutatási egység – Szociális Térkép (Cegléd) 2019.
Laki, 2019.

Az édesanyák viszont gyakrabban rendelkeznek érettséggel (33,8%) és felsőfokú végzettséggel (22,9%). Az iskolázottsági mutatók vonatkozásában ez is az országos mintához hasonlít. Az eltérések itt sem számottevőek.

A vizsgálat során megkérdezésre került az is, hogy a fiatalok milyen kapcsolatot ápolnak közvetett vagy közvetlen családtagjukkal, barátaikkal. E kérdés jelentőségét indokolta az a tény, hogy ha egy kedvező miliőben, stabil vagy részben stabil háttérrel rendelkeznek a fiatalok, fiatal felnőttek, akkor talán szívesebben maradnak helyben ők is. Amennyiben ez instabilitást mutat, úgy a kor előrehaladtával az első lehetőség alkalmával elköltöznek otthonról, sok esetben nem is helybe, hanem más településekre.

A fiatalok élethelyzetében azonban ez a tényező manapság nem feltétlen igazolható, de elfogadhatónak tűnik egy olyan település vonatkozásában, amely kellemes életfeltételeket teremt helyben élő lakossága számára.

4. számú diagram
Emberi kapcsolatok „milyensége” (%-os arány)
(kérdőív: 13. számú kérdés)

Forrás: Ifjúsági kutatási egység – Szociális Térkép (Cegléd) 2019.
Laki, 2019.

A fiatalok társadalmi és egyéni mentális támogatásában még mindig tradicionális módon a szülők (61%) és a barátok (19,6%) segítenek. A kortárs segítő kapcsolatok erősségét a fiatalok közössége, a számukra fontos közeg adja. E korosztály az elmúlt években sajátos képet kezd kialakítani, bizonyos értelemben zártabbá vált, amely kihathat akár a későbbi életútra is.

Az iskolai konfliktusok esetén a ceglédi fiatalok válaszaik már megosztottak voltak – 1/3-uk (34,8%) szüleihez, 10,4% az osztályfőnökhöz és 7,4%- inkább a kortársakhoz fordult. Hasonló választ adtak a fiatalok arra a kérdésre is, hogy ha kábítószerrel kapcsolatos dilemmáik lennének, akkor kihez fordulnának. Dominánsan (közel 40%) a szüleihez és 10%-ában a barátokhoz.

A ceglédi fiatalok esetében erőteljesen jelenik meg a szülői kötődés, valamint a szülővel való aktív bizalom.

3.2 Konfliktusok, káros élvezeti szerek (dohányzás, kábítószer, alkohol)

A drog, alkohol és egyéb élvezeti szerek fogyasztásának kérdése itt sem marad ki a fiatalok életteréből, a válaszadói kör 33,1% része érzi/látja úgy, hogy a drog, alkohol stb. fogyasztás nagyon jellemző, 37,5%-a inkább jellemzőnek találja és csak 19,2% jelezte azt, hogy kevésbé találja gyakorinak mindezt a korosztálya körében. A 17. kérdés – mely így szólt: „Sok családban, baráti körben, iskolában előfordulnak az alábbi szokások vagy események. Jelöld

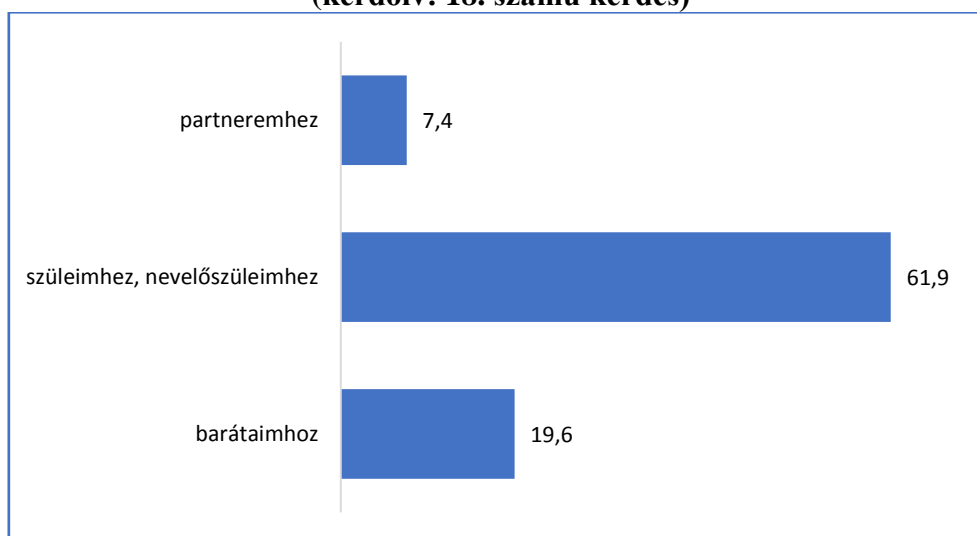

meg ezek közül azokat, amelyek a te szűk, illetve tágabb családi környezetben is előfordulnak vagy előfordultak már, amelyről tudomásod van” - Itt a válaszadói hajlandóság igen alacsonynak volt mondható, melyre két lehetséges magyarázat van. Egyfelől nagyon érzékeny, személyes kérdés volt, melyre a fiatalok nem vagy kevésbé kívántak választ adni, illetve féltek a válaszadástól, hiszen a kortárs és közösségi kapcsolatokban számos eseménnyel találkoztak, találkoznak, melyek nem feltétlen jelentik számukra a pozitív társadalmi megítélést.

Izgalmas eredmény született a „Ha súlyos konfliktusban segítségre volna szükséged, elsősorban kihez fordulnál?” (18. kérdés) esetében is.

A válaszadó fiatalok itt is – hasonlóan a korábbi 13. és 17. kérdésben szerepeltekhez – dominánsan a szülői és baráti segítségnyújtást említették. A fennmaradó százalékok számos más személy/intézmény között oszlanak meg.

5. számú diagram
Súlyos konfliktus esetén kihez fordulnál segítségért? (%-os arány)
(kérdőív: 18. számú kérdés)

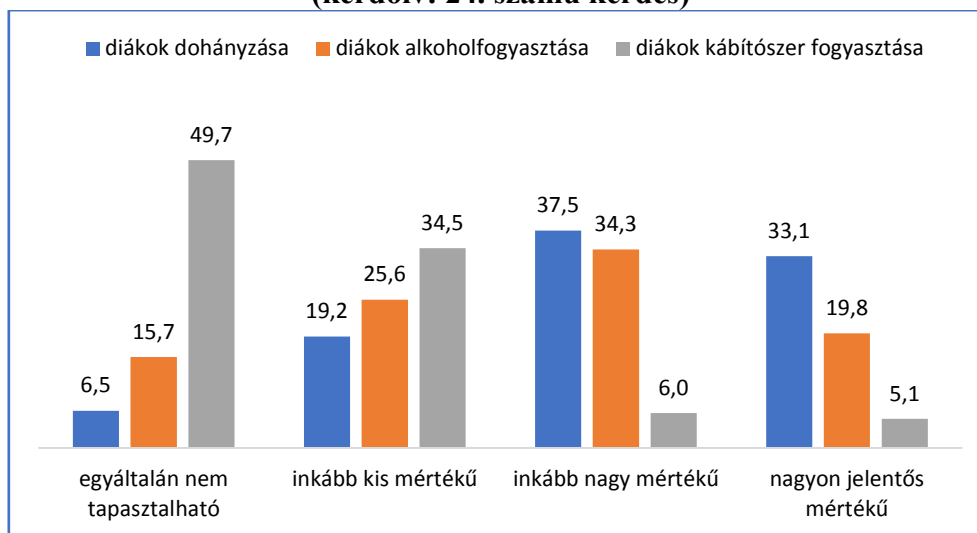
Forrás: Ifjúsági kutatási egység – Szociális Térkép (Cegléd) 2019.

Laki, 2019.

A ceglédi fiatalok esetében – ahogy a teljes társadalom hasonlóan – kiemelten megjelennek a különböző kortárs hatások. Ilyennek tekinthető a drogfogyasztás, az alkohol kérdése, valamint a dohányzás. E problémák erőteljesen hatnak a fiatalokra, melyre, bár a közösségi erőhatást gyakorol, mégis fontos szerepe lehet a helyi társadalom egészének, beavatkozó szerepének.

A fiatalok arra a kérdésre (24. kérdés), hogy „*Véleményed szerint milyen mértékű az iskolában a diákok dohányzása, alkohol és kábítószer fogyasztása?*” Az alábbi válaszokat adták:

6. számú diagram
Milyen mértékű az iskolában a dohányzás, alkohol és kábítószer fogyasztása?
 (%-os arány)
 (kérdőív: 24. számú kérdés)

Forrás: Ifjúsági kutatási egység – Szociális Térkép (Cegléd) 2019.
Laki, 2019.

A válaszokból egyértelműen látható, hogy a fiatalok inkább nagymértékben és nagyon jelentős mértékben (37,5% és 33,1%) dohányoznak, az alkoholfogyasztásra vonatkozóan szórt adatokat látunk, mert egy részük inkább kismértékűnek ítéli meg – 25,6%, egy másik részük – 34,5% - pedig inkább nagymértékűnek látja. Ez az ellentmondás valójában magyarázható. Az iskolatípusok között jelentős eltérések mutatkozhatnak. Az érettségi adó középiskolákban kevésbé jelenik meg nyíltan e tényezők köre, míg a szakiskolai/szakképző rendszerben igen. Az eltérés ebből adódhat, tehát a diákok egy része úgy gondolja, hogy látványos módon ez tapasztalható, a másik részük pedig nem így gondolja. Abban viszont iskolától függetlenül is egyetértenek a fiatalok, hogy a kábítószer fogyasztás egyáltalán nem (49,7%) vagy inkább kismértékben van jelen (34,5%). Ez utóbbi eredmény arra enged következtetni, hogy Cegléd ifjúsága még kevésbé fertőződött meg a kábítószer fogyasztás „élményével”.

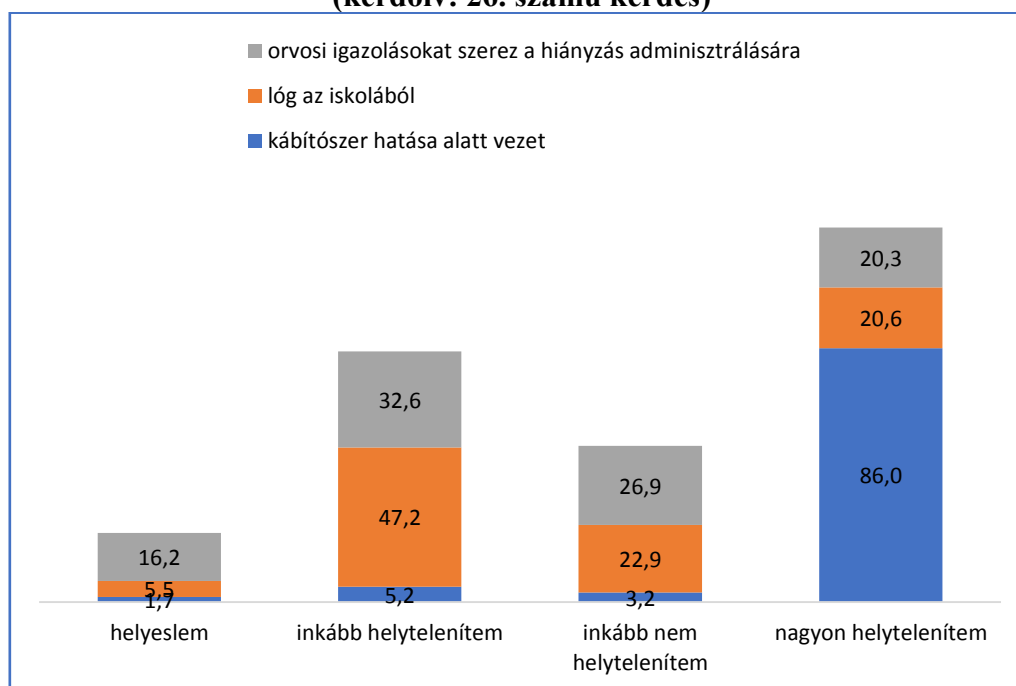
Ugyanakkor megjegyzendő az is, hogy a fiatalokat egyáltalán nem zavarja, ha valaki iszik vagy kábítószert fogyaszt, illetve dohányzik.

(Lásd 25. kérdés!).

A ceglédi fiatalok esetében arra is kíváncsiak voltunk, hogy mennyire felelősség tudatosak, mit jelent számukra az erkölcs, az egyéni és közösségi érdekek köre.

A Számos kérdés irányult az egyének döntésére, a felelősségtudatának és értékítéletének a megismerésére. Ilyennek volt tekinthető az a kérdés is, hogy „Mennyire helyteleníted, ha egy fiatal az alábbi dolgokat teszi? (például... lóg az iskolából) (26. kérdés), „Mennyire helyteleníted, ha egy fiatal az alábbi dolgokat teszi? (pl. orvosi igazolásokat szerez a hiányzás adminisztrálására)

7. számú diagram
„Mennyire helyteleníted, ha egy fiatal az alábbi dolgokat teszi...?”
 (%-os arány)
 (kérdőív: 26. számú kérdés)

Forrás: Ifjúsági kutatási egység – Szociális Térkép (Cegléd) 2019.
Laki, 2019.

A fenti (7. számú diagram) adatokból egyértelműen kiderül, hogy a választ adó ceglédi fiatalok szinte egésze (86%) helyteleníti a kábítószer hatása alatti vezetést, ugyanígy magas számarányban (47,2%) helyteleníti az iskolából való lógást. Viszont igen magas számban vannak azok is, akik inkább nem helytelenítik a három feltett kérdést, sőt 16,2%-a

megkérdezetteknek még erősíti is a hiányzásra vonatkozó adminisztratív lehetőség kihasználását.

3.3 A fiatalok szabadidő-felhasználása

Legkomplexebb módon az online ifjúsági kérdőív 27. kérdése foglalkozott a ceglédi fiatalok szabadidő-felhasználásával.

1. számú táblázat
Milyen gyakran csinálod a következő dolgokat?
 (%-os arány)
(kérdőív: 27. számú kérdés)

	tanulok az iskolán kívül	zenét hallgatok	tévét, videót nézek	újságot olvasok	segítek a háztartásban	sétálok, csavargok a városban
havonta 1-2 alkalommal	5,3	,6	,9	16,5	3,4	13,2
hetente egyszer	14,3	2,5	3,9	18,1	13,8	22,3
hetente többször	36,0	13,3	18,4	11,6	40,5	25,7
minden nap	24,5	78,1	71,0	5,7	34,5	11,7
ritkábban	10,8	1,5	1,6	26,1	3,5	17,7
soha	6,1	,9	,9	18,3	1,4	6,5

Forrás: Ifjúsági kutatási egység – Szociális Térkép (Cegléd) 2019.

Laki, 2019.

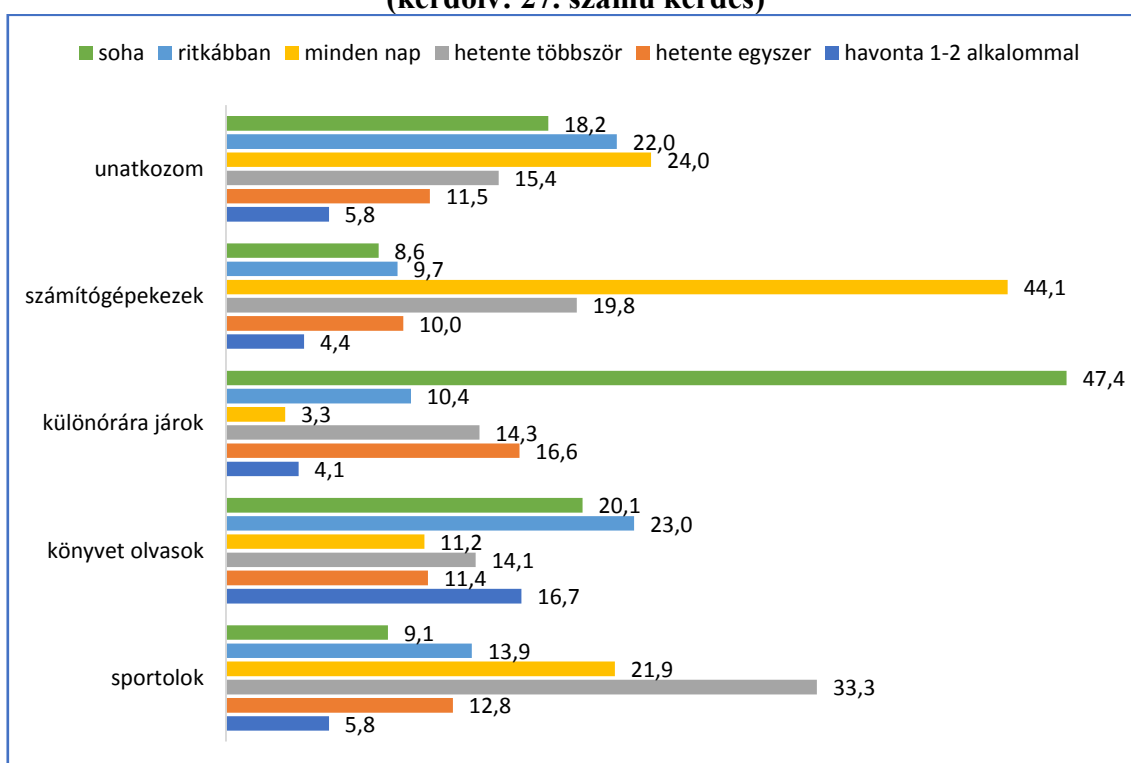
A ceglédi fiatalok leginkább zenét szeretnek hallgatni (78,1%) és tévét, videót/DVD-t nézni (71%). Legkevésbé szeretnek tanulni az iskolán kívül (24,5%), illetve újságot olvasni (5,7%). Sokan hetente többször segítenek a háztartásban (40,5%) és hetente többször tanulnak (36%) az iskolán kívül. Ez utóbbi csoportokba a középiskolás 16-17 éves korosztály, lány tanulói említhetők meg.

A városban élő fiatalok sok válasz esetében – lásd fenti – inkább helytelenítik a társadalmi normákkal szembeni tetteket, cselekedeteket. És itt érhető tetten az a tény, amely a nagyváros és kisváros helyi társadalmának némi eltérőségét mutatja. A középiskolások még a védett családi, kistélepuségi környezetben stabilitást mutatnak az értékeik mentén. Azonban a közösségi hatások, külső tényezők, leginkább a munkaerőpiacra történő kilépés ezt már dominánsan változtatja meg.

A közösséghez való tartozás egyik mutatószáma a sportolás, sport-aktivitás. A fiataloktól megkérdezésre került az is, hogy különböző egyéni vagy közösségi tevékenységeket miért, milyen gyakran folytatnak.

A „Milyen gyakran csinálod a következő dolgokat?” (pl. sportolok) kérdésre a helyben tanuló ifjak az alábbi válaszokat adták, hasonlóan az előző táblázatos formához.

8. számú diagram
Milyen gyakran csinálod a következő dolgokat?
 (%-os arány)
 (kérdőív: 27. számú kérdés)

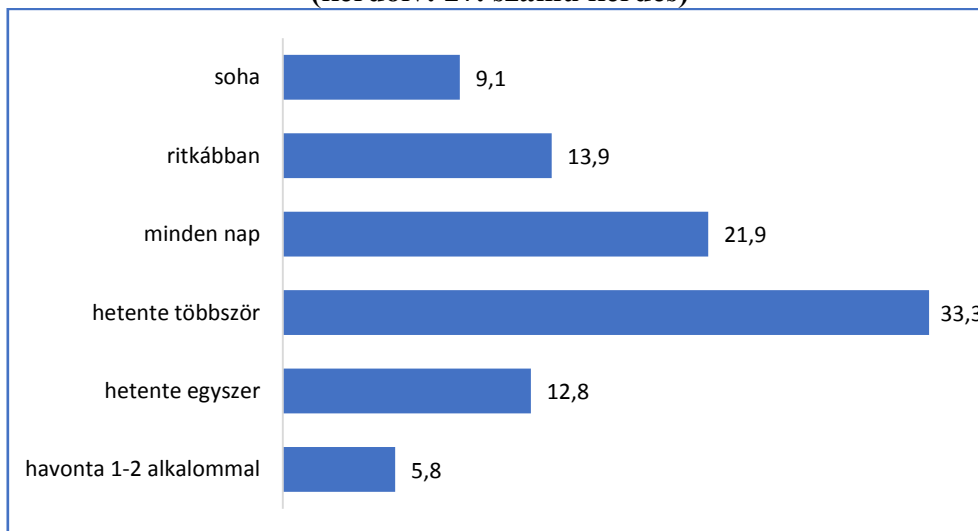
Forrás: Ifjúsági kutatási egység – Szociális Térkép (Cegléd) 2019.

Laki, 2019.

A ceglédi fiatalok – hasonlóan a 2016. évi Ifjúsági kutatásban kapott eredményekhez – a mindennapjaikban számítógépeznek (44,1%), többnyire sportolnak (33,3%), jelentős azoknak a száma is, akik unatkoznak (24%-a mindennap unatkozik!) a mindennapjainkban – annak ellenére, hogy számos kulturális és szabadidős intézmény áll rendelkezésükre. A könyvolvasás sem helyeződik ma már a preferált szabadidős tevékenységek körébe, A fiatalok összességében az intézményekhez nem kötődő tevékenységeket helyezik előtérbe, az iskolán kívül eltöltendő szabadidős tevékenységük szegényes.

A sportolási tevékenység kiemelendő, már csak azért is, mert számos civil és intézményi lehetőség áll rendelkezésükre, hogy mindezt végezhessék.

9. számú diagram
Sportolás gyakorisága (%-os arány)
(kérdőív: 27. számú kérdés)

Forrás: Ifjúsági kutatási egység – Szociális Térkép (Cegléd) 2019.

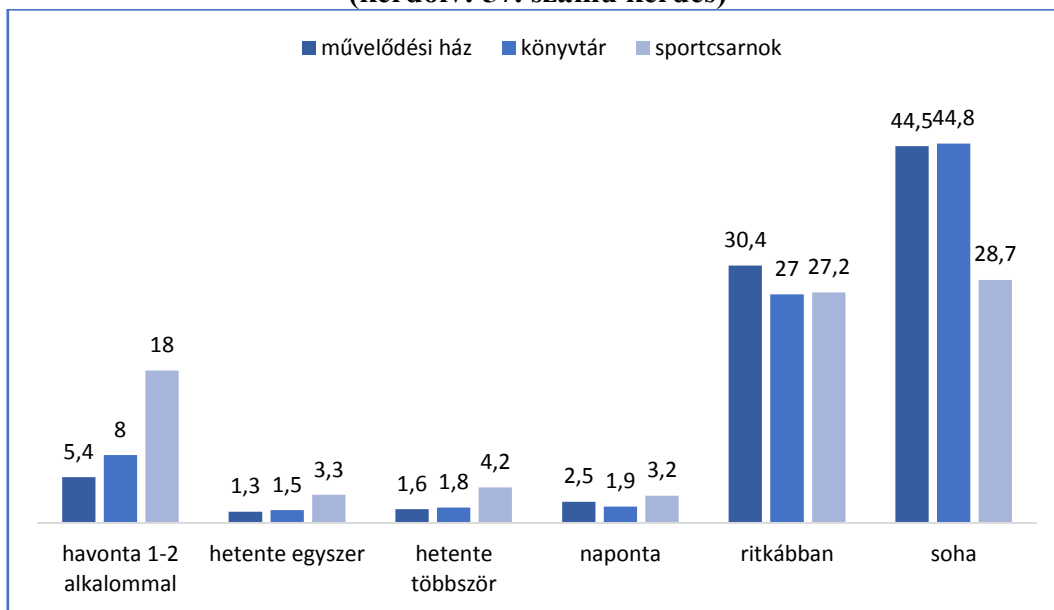
Laki, 2019.

A fiatalok 55,2%-a mindennap vagy hetente többször aktivizálja magát a sport területén, mely azt jelenti, hogy a helyben élő fiatalok több fele szabadidejének egy részét sporttal, az egészséges életmód kialakításával tölti, az esetleges „csavargás”, galerizás helyett. A ceglédi fiatalok a kutatás során azt jelezték, hogy többségüknek – 84,6% van barátja, baráti társasága, akikkel együtt szórakozni (kikapcsolódni járnak), csak 12,8% számolt be arról, hogy nincs kapcsolata, baráti közege. 70%-ának van egy vagy több törzshelye, ahol a barátokkal, ismerősökkel találkoznak. Ezek a helyek többnyire kocsmák, szórakozóhelyek, közterek, utcák.

Sajnos egyértelműen látható az is, hogy a ceglédi fiatalok szinte minimálisan vagy egyáltalán nem veszik igénybe a helyi kulturális intézményeket.

Azokra a kérdésekre, amelyek a „*Milyen gyakran látogatod az alábbi intézményeket...*” címet viselte, arra az alábbi válaszokat adták a kutatásban részt vettek. (A válaszok %-os arányban jelennek meg a diagram területén.)

10. számú diagram
Milyen gyakran látogatod az alábbi intézményeket (három legfontosabb intézmény vonatkozásában) (%-os arány)
(kérdőív: 57. számú kérdés)

Forrás: Ifjúsági kutatási egység – Szociális Térkép (Cegléd) 2019.

Laki, 2019.

A fenti adatokból látható, hogy a válaszadó fiatalok a helyi, ún. fő kulturális intézményeket szinte soha nem látogatják, míg a sportcsarnok jobban örvend a népszerűségnek. A fiatalok közel háromnegyede ritkábban vagy soha nem jár művelődési házba, illetve könyvtárba. Ennek magyarázata több oldalról történhet, mindenesetre az mindenféleképpen elgondolkodtató, hogy a kultúraközvetítésben szerepet játszó intézmények és a fiatalok között ekkora távolság fedezhető fel.

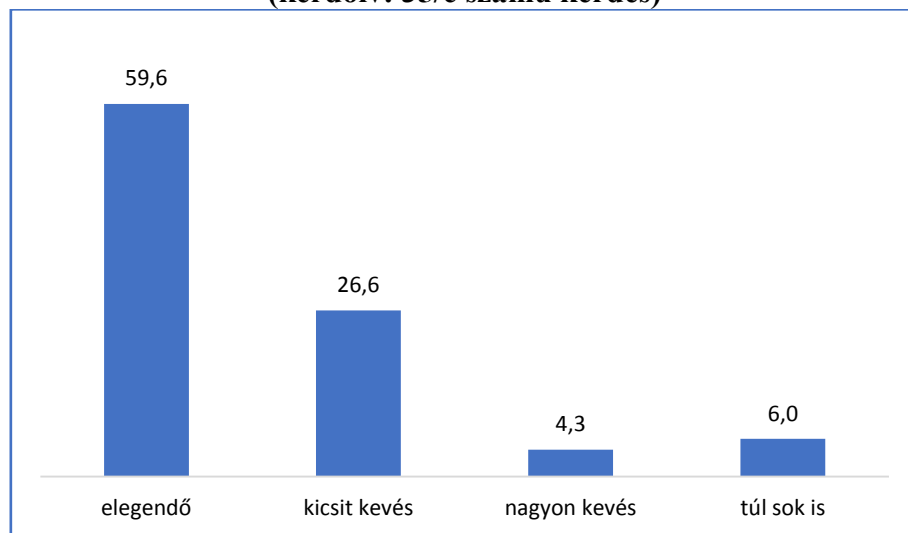
A vendéglátó, találkozóhelyként funkcionáló egységek azonban ennél magasabb népszerűségnek örvendenek. Itt a fiatalok diskurálnak, fogyasztanak, kötetlen programokat tervezhetnek, melyek esetenként az ő sajátos igényeiknek megfelelőnek mutatkoznak. Itt kérdés összevonásával kaphattunk olyan eredményt mely érdekes képet mutathat.

Arra a kérdésre, hogy „Van-e olyan baráti köröd, társaságod, amellyel gyakran vagy együtt szabadidődben?” A diákok 84,6%-a jelezte, hogy van/nak olyan barátai, akikkel együtt tudnak lenni, mely persze ellentmond annak a kérdésre adott válaszcsoportnak, mely a „Milyen gyakran csinálod a következő dolgokat?” (unatkozom) témát viseli.

Ez esetben a diákok jelentős többsége számolt be arról, hogy unatkozik, mindamelllett, hogy nagy többségüknek van barátja, akikkel még eljárnak szórakozni is.

A fiatalok – az oktatási intézményekben töltött idejük mellett – leginkább szüleikkel, barátaikkal töltik idejüket. A szülőkkel leginkább beszélgetnek – 58,4%, melyre átlagosan 35,7 percet fordítanak. És úgy többségében úgy gondolják ez elegendő a számukra.

11. számú diagram
Elegendőnek érzed-e a velük töltött időt? (%-os arány)
(kérdőív: 35/c számú kérdés)

***Forrás: Ifjúsági kutatási egység – Szociális Térkép (Cegléd) 2019.
Laki, 2019.***

A barátok esetében hasonlóan a beszélgetés, a közös élmények összegyűjtése, illetve a szórakozás jelenik meg legfőbb tartalomként.

A kutatás során arra voltunk kíváncsiak, hogy a ceglédi fiatalok életében milyen módon és mértékben van jelen a különböző életmódot befolyásoló szerek használata, milyen erősségű az egyéni hajlandóság a fogyasztásra, illetve az is kérdés volt, milyen mértékű a különböző középiskolába járók élménye a fogyasztást illetően.

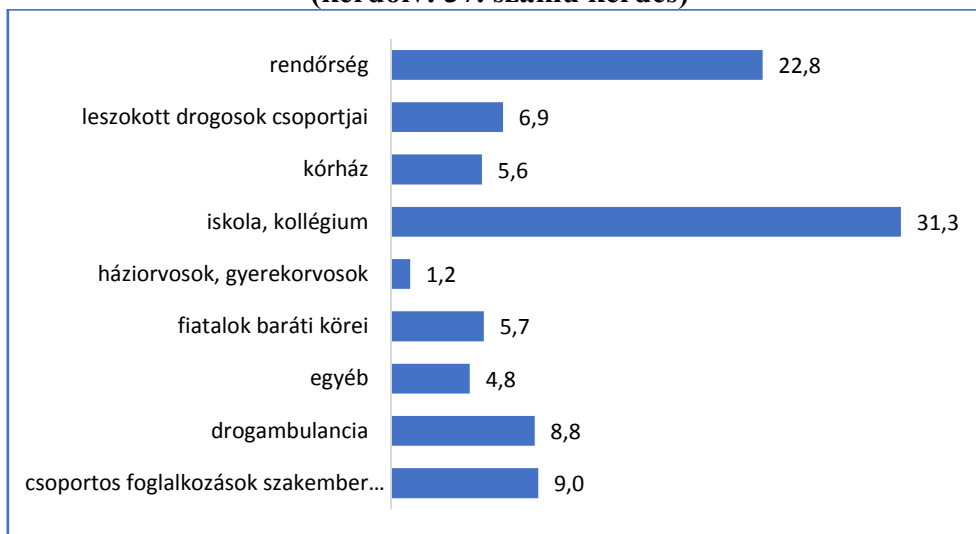
A fiatalok 80,5%-a részt vett már valamilyen drogokkal kapcsolatos felvilágosító programban. Hogy ez milyen hatást gyakorolt egyéni szinten, ez a véleményekben, attitűdökben nyilvánulhat meg, mely a korábbi kérdésekre adott válaszokból összesítve elmondható, hogy ismeretekkel rendelkeznek, viszont ennek ellenére nem feltétlen ellenzik a fogyasztását.

A fiatalok ugyanakkor azt is látják, hogy létfontosságú a különböző intézmények segítségnyújtása, támogatása a témával, annak ismeretével összefüggésben.

A Szerinted elsősorban melyik intézménynek, szervezetnek kellene foglalkozni a droggal kapcsolatos problémákkal? (39. kérdés) kérdésre tehát a válaszadó diákok úgy gondolják elsősorban az iskolának van szerepe (31,3%), másodsorban a rendőrségnek (22,8%) és csak harmadsorban a szakembereknek, szakosított intézményeknek.

12. számú diagram
Melyik intézményeknek, szervezeteknek kellene foglalkoznia droggal kapcsolatos problémákkal? (%-os arány)
(kérdőív: 37. számú kérdés)

*Forrás: Ifjúsági kutatási egység – Szociális Térkép (Cegléd) 2019.
 Laki, 2019.*

3.4 A fiatalok viszonya a városhoz, a ceglédi közintézményekhez

A szociális/drogprobléma mellett a fiatalok izgalmas válaszokat adtak a helyi programok, kulturális kínálattal kapcsolatos kérdések vonatkozásában. Cegléd városa számos kezdeményezést indít a különböző korosztályok kulturális és egyéb szabadidős kikapcsolódásának biztosítására.

A fiatalok ezt részben vagy egészében veszik igénybe, mivel számos program az egyéni érdeklődési körbe nem kap szerepet.

A ceglédi fiatalokról összességében elmondható, hogy mellőzik a kulturális intézményeket.

2. számú táblázat

Milyen gyakran látogatsz az alábbi ceglédi közművelődési-kulturális, szórakozási intézményeket, programokat? (%-os arány)
(kérdőív: 57. számú kérdés)

	Kossuth Művelődési Központ	Ceglédi Városi Könyvtár	Gyerekkönyvtár	Kossuth Múzeum	Városi Sportmúzeum	Uránia mozi
havonta 1-2 alkalommal	5,4	8,0	5,7	3,2	3,0	28,9
hetente egyszer	1,3	1,5	2,4	1,4	,8	4,0
hetente többször	1,6	1,8	1,6	,8	1,6	2,9
naponta	2,5	1,9	2,3	1,2	1,6	1,9
ritkábban	30,4	27,0	24,0	23,5	21,7	27,2
soha	44,5	44,8	49,6	54,6	56,1	20,5

Forrás: Ifjúsági kutatási egység – Szociális Térkép (Cegléd) 2019.

Laki, 2019.

3. számú táblázat

Milyen gyakran látogatsz az alábbi ceglédi közművelődési-kulturális, szórakozási intézményeket, programokat? (%-os arány)
(kérdés: 57. számú kérdés)

	Erkel Ferenc Alapfokú	Gál József Sportcsarnok	Sportegyesületek	Relevé Tánciskola	Iskolai rendezvények	Ceglédi Termálfürdő
havonta 1-2 alkalommal	2,2	18,0	6,5	1,8	20,4	12,5
hetente egyszer	1,8	3,3	2,8	,9	6,7	5,6
hetente többször	3,0	4,2	9,5	1,3	3,7	3,1
naponta	2,0	3,4	7,0	1,7	2,5	2,9
ritkábban	14,9	27,2	13,4	9,6	23,3	31,6
soha	60,6	28,7	44,5	68,7	26,8	28,6

Forrás: Ifjúsági kutatási egység – Szociális Térkép (Cegléd) 2019.

Laki, 2019.

A ceglédi kulturális intézmények által kínált programok iránt a helyben élő fiatalok részéről igen alacsony hajlandóság mutatkozik. A muzeális intézmények körét a fiatalok közel fele soha nem látogatta, melyből kiemelkedik a Kossuth Múzeum. Itt a válaszadók 56,1%-a

jelezte, hogy soha nem volt még ebben az intézményben. Hasonlóan magas számarány látható a Gyerekkönyvtár és a Városi könyvtár esetében is (44,8% és 49,6%).

Talán a kötelező iskolai rendezvények, a Gál József Sportszarnok és a Ceglédi Termálfürdő esetében jelezték érdeklődésüket a fiatalok. (Havonta 1-2 alkalommal 20,4% az iskolai rendezvényekre, 18% a Gál József Sportszarnok által kínált lehetőségekre, valamint 12,5% a Ceglédi Termálfürdőt említette.

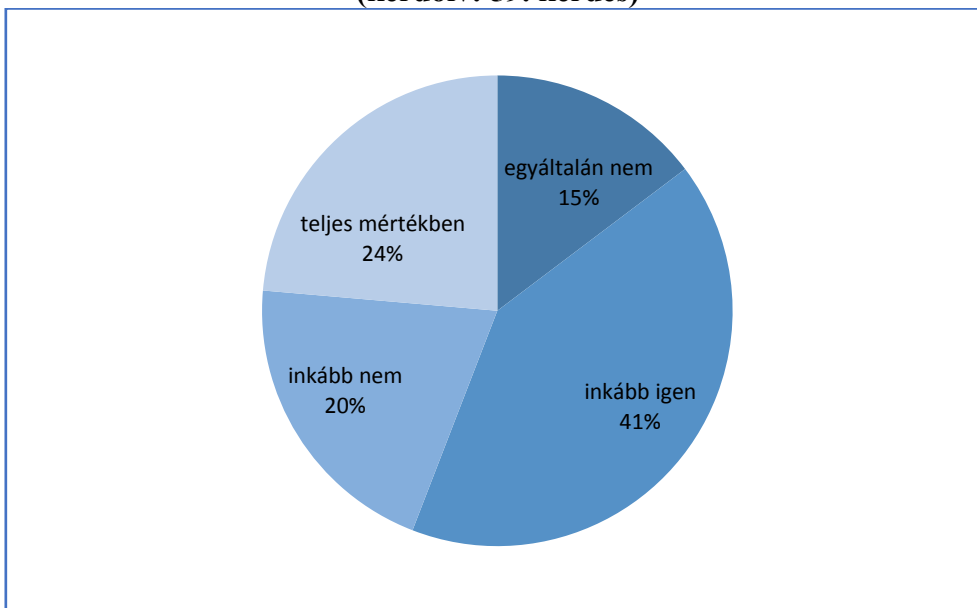
Megjegyzendő még az is, hogy a hazai kulturális intézmények sokrétű és többnyire az európai változásokra gyorsan reagáló intézmények. A kultúra és a társadalom viszonya mindig is az intézményi rendszerekben vált egyértelművé, talán úgy is fogalmazhatjuk, az intézmények adták meg a fogalom gyakorlati megvalósulását. Az elmúlt években a hazai kulturális intézmények által kínált kulturális programok száma egyértelműen emelkedett ugyanakkor minőségi tartalmát ily módon nem értékelhetjük. A hazai kulturális intézmények esetében beszélünk ún. hagyományos, valamint az új típusú kulturális intézményekről. Az előbbiek közül leginkább látogatott intézménytípus a könyvtár és a közművelődési intézményi hálózatba tartozó kulturális egységek, valamint a magas kultúrát biztosító színházi és zenei rendezvények köre. Míg az utóbbiak körébe az amúgy is piaci alapon működő, de gyakran különösen magas értéket képviselő fesztiválok, alternatív programok, multifunkcionális kulturális élmények.

Annak értelmezése, hogy a fiatalok kulturális szokása megváltozott, e fentiekben leírtak jól érzékeltetik. A ceglédi intézmények köre számos lehetősége biztosíthat e fiatalok számára, azonban mégsem tudják értelmezni a maguk számára.

A fiatalok többsége szeret Cegléden élni – 24% jelezte, hogy teljes mértékben, 41% inkább igen és 35 % jelezte, hogy inkább nem vagy egyáltalán nem. A többi válasz értékelhetetlen volt.

Mindez azt mutatja, hogy a fiatalok összességében szeretik a települést, de számos bizonytalansági tényezővel állnak szembe. A korábbiakban felsoroltak mindegyike valamilyen mértékben e helyzethez hozzájárul.

13. számú diagram
Mennyire szeretsz Cegléden élni? (%-os arány)
(kérdőív: 59. kérdés)

Forrás: Ifjúsági kutatási egység – Szociális Térkép (Cegléd) 2019.
Laki, 2019.

4. A ceglédi ifjúságkutatás 2019 legfontosabb szociológiai tanulságai

A korábbiakban láthattuk a 2019-es ceglédi ifjúságkutatás (930 tanú által kitöltött online kérdőíves felmérés) részletes tartalmi szintézisét, a zárófejezetben megtörténik a kutatás legfontosabb tartalmi tanulságainak definiálása, valamint az *erősségek – gyengeségek – lehetőségek – veszélyek* rendszerére épülő SWOT-analízis felállításával a kutatás eredményekre épülő helyzetkép nyújtása a városi ifjúságpolitika jövőbeli kereteihez.

4.1 Kötődések, szokásrendszer, viszony a helyi közösségi intézmények, jövőkép

- A ceglédi ifjúság 21. századi képe nem tért el a magyar ifjúság általános képétől.
- A helyben élő fiatalok inkább a sport és a spontán kikapcsolódás területén találják meg közösségeiket, mintsem a szervezett intézmények és programok és intézmények körében.
- A ceglédi fiatalok erősen kötődnek családjukhoz, barátaikhoz. A helyi intézményekben való tanulásukhoz erőteljesen ez is hozzájárul.
- A ceglédi fiatalok nem vagy csak minimális szinten látogatják a helyi hagyományos kulturális intézményeket. Ennek oka a megváltozott kulturális szokások, igények, a korosztályi sajátosságok.
- A ceglédi fiatalok 1/3-a jelezte válaszaiban azt, hogy a jövőben Cegléden élne, a többi bizonytalan volt, illetve nem tudja még mi lesz vele.

4.2 SWOT-analízis

4.2.1 Erősségek (Strengths)

- A ceglédi ifjúság 21. századi képe nem tért el a magyar ifjúság általános képétől, így nem beszélhetünk az országoshoz képest negatív extrémításról (vélemény, szokás, gyakorlat) körükben.
- A ceglédi fiatalok körében kifejezetten erős a sport és a spontán kikapcsolódások preferálása.

4.2.2 Gyengeségek (*Weaknesses*)

- A klasszikus közösségi kulturális intézmények (könyvtár) látogatottsága rendkívül alacsony.
- A hagyományos családi kapcsolatok, kötelek további gyengülése.

4.2.3 Lehetőségek (*Opportunities*)

- Célzott intézményfejlesztés (különösen a klasszikus kultúraformáló intézményeknél), kreatív közösségi (önkormányzati) kezdeményezések erősíthetik az ifjúság körében tapasztalt kohéziós viszonyokat, kommunikációs kapcsolatokat.

4.2.4 Veszélyek (*Threats*)

- A generációs különbségek, a „másként gondolkodás” és differenciák felerősödése.
- A káros élvezeti szokások (kábitószerek, alkohol, dohányzás) továbbra is jelen vannak, mint potenciális veszélyforrások – az ezekkel kapcsolatos stratégiai gondolkodás és tervezés kiemelt önkormányzati ifjúságpolitikai tevékenység kell, legyen a jövőben, így a következő önkormányzati ciklusban.